

“ Teknologien indeholder et stort potentiale for at tilføre rapporteringen værdi.

Torben Möger Pedersen,
administrerende direktør, PensionDanmark

“ Mange virksomheder forstår behovet for at give indblik i forventninger til fremtidige udviklinger, der ikke kun er baseret på fortiden.

Paul Druckman,
CEO, International Integrated Reporting Council

“ Konsekvensen ved ikke at møde de nye vilkår er, at man som virksomhed bliver irrelevant.

Jim Hagemann Snabe,
bestyrelsesmedlem, World Economic Forum

FREMTIDENS RAPPORTERING

DANSKE
REVISORER
FSK*

Der er ingen tvivl om, at virksomhedernes rapportering vil forandre sig i både form, indhold og præsentation som resultat af de ændringer, vi oplever.

Skab tillid til fremtiden

Verden forandrer sig radikalt. Vi står midt i den fjerde industrielle revolution – og hvis ikke vi allerede er begyndt at forstå, hvad den betyder for os som forbrugere, virksomheder, revisorer og rådgivere, er det på høje tid at komme på omgangshøjde.

Transparens får en helt ny betydning i den digitale æra, når tilgængeligheden af information bliver øget. Opgørelse af værdi er ikke nødvendigvis kun relevant at tale om i finansielle termer. Fremtidig indtjening er ikke blot en fremskrivning af historisk information. Interessenter stiller stadig stigende krav til virksomhedernes rolle i samfundet. Og ansvar er ikke længere noget, der afgrænses af juridiske enheder i virksomheden, men kan strække sig i hele værdikæden. Det stiller nye krav til den måde, som virksomheden forklarer sig på. Vi ser mange forskellige strømninger, og de løber ikke alle i den samme retning. Dog er der ingen tvivl om, at virksomhedernes rapportering vil forandre sig i både form, indhold og præsentation som resultat af de ændringer, vi oplever.

Midt i alle forandringerne er det også relevant at se på, hvad vi skal værne om. Som offentlighedens tillidsrepræsentant er det naturligt, at vi som branche værner om tilliden til den information, som virksomhederne deler med deres omverden – information som långivere, aktionærer, medarbejdere og myndigheder træffer beslutninger ud fra, og som påvirker fremtiden. Det er vores fornemste opgave at værne om tilliden til den information. Vi skal sikre os, at vi udvikler os med virksomhederne og de krav og forventninger, de bliver mødt af. Uanset om det er tillid til realtidsdata, tillid til ikke-finansiell performance eller tillid til de fremtidsudsigter, virksomhederne beretter om, skal vi bidrage til troværdigheden og robustheden af informationerne.

De radikale forandringer påvirker os som branche på mange fronter. De indebærer bl.a., at vi ikke blot bibringer interessenterne væsentlige og troværdige informationer, så de ved, hvad de kan stole på. Vi skaber også tillid til fremtiden. •

Jens Otto Damgaard, bestyrelsesformand

Charlotte Jepsen, administrerende direktør

FREMTIDENS RAPPORTERING – EN POLITISK MÆRKESAG

For FSR – danske revisorer er fremtidens rapportering en af foreningens prioriterede mærkesager, som vi fokuserer på frem mod 2018. Hvorfor? Fordi vi oplever, at virksomhedernes rapportering er inde i en brydningstid, hvor forskellige tilgange debatteres og afprøves. For os er der ikke tvivl om, at fremtidens rapportering bliver anderledes end den, vi kender i dag. Spørgsmålet er blot, hvem der skal lede udviklingen og vise retningen?

Vi ønsker at præge og bidrage til debatten om fremtidens rapportering i både dansk og international sammenhæng, og vi sætter barren højt for retvisende og pålidelig rapportering. Siden efteråret 2015 har vi afsøgt holdninger, ønsker og konkrete forslag, der samlet set bidrager til at bygge et solidt fundament for virksomhedernes fremtidige rapportering – med særligt fokus på de store virksomheder. Det er sket gennem dialog med faglige eksperter i foreningens Regnskabsteknisk Udvalg og CSR-udvalg og ved at engagere en række af de største danske virksomheder og brugerne af regnskaber i debatten. Med magasinet her demonstrerer vi med forskellige interessenters synspunkter, at de forandringer, vi oplever, også vedrører virksomhedernes rapportering.

Der er fortsat behov for faglig dialog om rammerne for fremtidens rapportering, og vi ser frem til at bringe den dialog videre og komme fremtiden i møde i tæt samarbejde med virksomhederne og deres interessenter. •

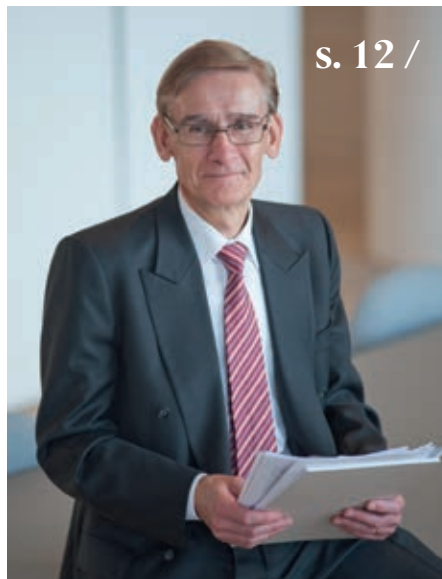
INDHOLD

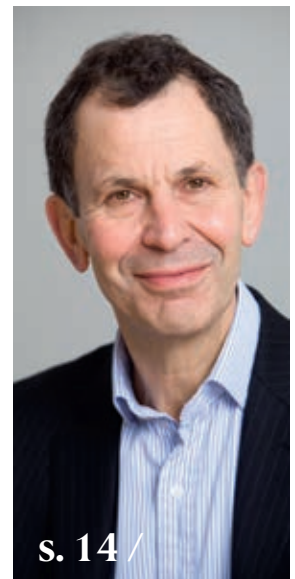
s. 06 /

s. 08 /

s. 12 /

s. 14 /

s. 04 / Jim Hagemann Snabe
Digitaliseringen skaber nye muligheder for de virksomheder, som formår at tænke nyt og ruste sig til fremtiden.

s. 11 / Brugere af rapportering
Jens Houe Thomsen, Jyske Bank, Charlotte Buhl, Nordea, og Martin Thygesen, Finansrådet, om formål og indhold.

s. 18 / Afsendere af rapportering
Jesper Cramon, A.P. Møller - Mærsk, Tina Aggerholm, Carlsberg, og Henrik Jensen, Vestas om indhold og form.

s. 06 / Jens Røder
Standarderne for rapportering er for smalle. Udviklingen af rapportering skal være mere fri.

s. 12 / Stig Enevoldsen
En internetbaseret rapportering til alle. Det er tanken bag CORE & MORE. Den skal give bedre overblik og brugervenlighed.

s. 19 / Brugere af rapportering
Victor Kjær, Erhvervsstyrelsen, Birgitte Mogensen, FSR, og Niels Mengel, Dansk Aktionærforening, om indhold og form.

s. 08 / Novo Nordisk
Virksomheder skal bruge rapportering til mere end at fremlægge finansielle resultater, mener Mike Rulis og Susanne Stormer.

s. 14 / Paul Druckman
Integreret rapportering bliver stadig mere udbredt. Det handler om indsigt i virksomhedernes værdiskabelse bredt set.

s. 20 / Mikkel Larsen
Nye teknologier giver nye muligheder for at håndtere data. Det vil medføre en anden form for revision og rapportering.

s. 10 / Afsendere af rapportering
Jesper Cramon, A.P. Møller - Mærsk, Tina Aggerholm, Carlsberg, og Henrik Jensen, Vestas, om formål og målgruppe.

s. 16 / PensionDanmark og Carnegie
Rapporteringens troværdighed er afgørende, konstaterer Torben Möger Pedersen og Niels Granholm-Leth.

s. 22 / Brugere af rapportering
Jens Houe Thomsen, Jyske Bank, Charlotte Buhl, Nordea, og Martin Thygesen, Finansrådet, om timing og form.

“

Historisk information er god i perioder med kontinuerlig forandring. I en radikal forandring som digitaliseringen kan de ikke bruges til så meget.

Jim Hagemann Snabe,
bestyrelsesmedlem,
World Economic Forum

DIGITALISERING

– den fjerde industrielle revolution

Digitaliseringen er fuldt i gang, og den skaber nye muligheder for de virksomheder, som formår at tænke nyt og ruste sig til fremtiden, fastslår Jim Hagemann Snabe. Investeringen i fremtiden skal fremgå af rapporteringen, og det skal ikke kun være finansielt.

Jim Hagemann Snabe arbejder med to typer forandring: Den kontinuerlige, hvor man løbende forbedrer sig inden for de rammer og vilkår, man kender. Og den radikale forandring, hvor selve vilkårene for forretningen forandrer sig, og hvor det er nødvendigt med nytænkning og innovation.

– Vi står midt i en radikal forandringsfase – nogle kalder det disruption. Vi har set lignende radikale forandringer fire gange siden industrialiseringen startede – først med dampmotoren, siden med elektriciteten og tredje gang med computere og netværk. I dag befinder vi os i den fjerde industrielle revolution – digitaliseringen. Forskellen er, at den radikale forandring, vi oplever i dag, sker væsentligt hurtigere end tidligere, siger Jim Hagemann Snabe.

Digitaliseringen er ikke ny. En række fysiske produkter er allerede erstattet af digitale alternativer. F.eks. inden for musikbranchen, hvor digitale numre og streaming erstatter CD'er, nyhedsbranchen, hvor hjemmesider erstatter aviser, og bankbranchen, hvor netbanker erstatter filialer.

– Det fysiske forsvinder, og med MobilePay har Danske Bank vist, hvordan kontanter og betalingskort bliver irrelevante. Og så er det meningsløst at optimere de oprindelige fysiske produkter, siger Jim Hagemann Snabe.

Nu befinder vi os i den anden fase af digitaliseringen, hvor brancher og virksomheder med fysiske produkter, der ikke kan erstattes digitalt, forbedrer dem ved at digitalisere processerne omkring dem.

Jim Hagemann Snabe var med til at sætte den fjerde industrielle revolution på agendaen på World Economic Forum 2016 i Davos. Han er bestyrelsesmedlem i World Economic Forum, A.P. Møller - Mærsk, Bang & Olufsen, Allianz, Siemens og SAP. I 1990 kom han til den tyske softwarekoncern SAP, hvor han i årene 2010-2014 var CEO.

– Uber er et godt eksempel. Produktet er fysisk, nemlig transport af mennesker i biler. Hele processen omkring deres service er digital, og på den måde har Uber fjernet en række omkostninger. Desuden har de skabt en platform, der gør det attraktivt for chauffører og kunder at deltage. Tesla er et andet eksempel på en virksomhed med et fysisk produkt. De har trukket det digitale ind i deres biler ved at opdatere dem løbende med software, så du kommer ud til en ny bil om morgenen. I alle brancher er der en hastig udvikling, hvor processer omkring produktet og forretningsmodeller redefineres ved hjælp af de nye digitale teknologier, siger Jim Hagemann Snabe.

Når det lykkes, giver det ofte mere værdi til lavere pris for kunderne. Og for virksomheden giver det mulighed for at styrke den individuelle kunderelation, højne effektiviteten og mindske ressourceforbruget gennem intelligent brug af informationer.

Udvikling eller irrelevans

Radikale forandringer er specielt en udfordring for store virksomheder, for jo større de er, desto længere tid tager det ofte at forandre processer og forretningsmodeller.

– Hastigheden er den største udfordring, og et væsentligt ledelsesmæssigt spørgsmål er, hvordan store virksomheder ændrer sig hurtigt nok til at udnytte de nye muligheder. Konsekvensen ved ikke at møde de nye vilkår er, at man som virksomhed bliver irrelevant. Det bliver svært at vokse, og man vil konstant være presset på omkostningerne. Det handler om at kombinere nye ideer med skalerbarhed – om at komme med på udviklingen og vende risikoen til en mulighed. Store virksomheder kan ofte lade sig inspirere af iværksættere, som ofte har lettere ved at udfordre eksisterende antagelser. Uber kan i virkeligheden ikke meget, som taxavirksomheder ikke også burde kunne. Og selv i en digital verden handler det stadig om at forstå sine kunder og give dem så meget værdi for pengene som muligt, siger Jim Hagemann Snabe.

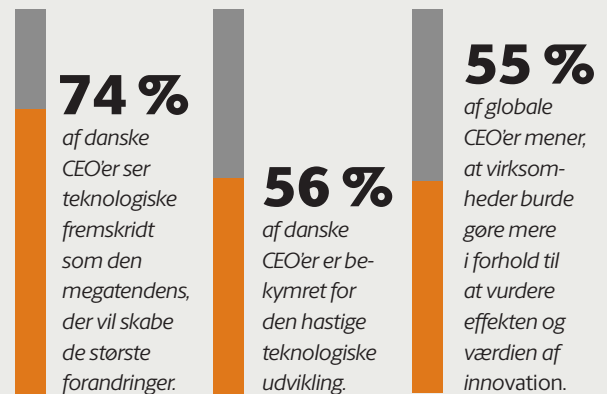
Fremtidens balance

I en periode med radikale forandringer er det ekstra vigtigt, hvordan virksomheder investerer i omstillingen til fremtiden. Derfor er der behov for at udvikle måden, hvorpå man rapporterer om, hvordan virksomheder klarer sig. For det kræver noget andet end blot klassisk finansiel information.

– Traditionelt bruges historisk information i virksomhedernes rapportering til fremskrivninger. Men det kan man ikke, når forandringerne ikke er lineære. Vi skal vide noget andet og mere om, hvordan virksomheden er rustet til fremtiden finansielt, men også, hvordan den er rustet i forhold til innovation, miljøudfordringer og menneskelige ressourcer. Af samme årsag oplever jeg en øget interesse for integreret rapportering. Historisk information er god i perioder med kontinuerlig forandring. I en radikal forandring som digitaliseringen kan de ikke bruges til så meget, for de siger intet om, hvor god en virksomhed er til at indrette sig på fremtiden, siger Jim Hagemann Snabe. •

FAKTA

CEO'er om teknologisk udvikling og innovation

CEO'er om forventninger fra interessenter

84 % af danske CEO'er svarer, at det forventes af deres virksomhed, at den adresserer øgede forventninger fra interessenter. De danske CEO'er foretager forandringer inden for:

KILDE: PwC Global CEO Survey 2016 samt hovedresultater fra Danmark. Flere end 1.400 topledereinterviews er foretaget i perioden september til december 2015 i 83 lande verden over. 61 CEO'er fra nogle af de største virksomheder i Danmark har deltaget i undersøgelsen om vækst, bekymringer og forventninger til fremtiden.

I / INTRODUKTION HVORFOR RAPPORTERE OG TIL HVEM?

Det er ikke tilstrækkeligt, at rapporteringen dokumenterer årets finansielle resultat. For rapporteringens brugere stiller stadig større krav om indsigt i en lang række fak-

torer, og den udvikling fortsætter i fremtiden. I denne sektion møder du **Jens Røder**, som forklarer, hvorfor den udvikling medfører, at man i fremtiden bør løsne op for regn-

skabsstandarden. Du kan også læse om **Novo Nordisks** tilgang til rapportering, som omfatter meget mere end blot finansielle tal. Desuden kan du møde **tre afsendere**

og tre brugere af rapportering. De deler deres overvejelser om udviklingen af målgruppen, formålet, nytteværdien samt indholdet af fremtidens rapportering.

Har standarderne spillet fallit?

Standarderne for rapportering er for smalle i forhold til, hvad virksomheder skal rapportere om for at være i trit med omverdenens øgede krav om information og transparens. Derfor skal udviklingen af rapportering være mere fri, siger Jens Røder, generalsekretær for Nordisk Revisor Forbund.

Vi befinder os i en brydningstid. Samfundet ønsker transparens. Udviklingen har indflydelse på virksomheders rapportering – den skal imødekomme flere og større krav til indholdet, som den traditionelle rapportering ikke opfylder. Flere interessenter giver virksomhederne udfordringer med at rangordne og prioritere informationen, og flere områder bliver mere komplekse, hvilket alt sammen medvirker til en sand syndflod af information, som brugerne ikke kan gennemskue. Det er status i dag ifølge Jens Røder, der er generalsekretær for Nordisk Revisor Forbund.

– Vi står ved en skillevej – hvordan skal virksomheder kapere efterspørgslen på information, og hvordan skal brugerne kapere informationen? Vi er nødt til at se på rapportering og udviklingen af standarder med friske øjne og ikke blot bygge videre på samme model, siger han.

Flere brugere, flere krav, mere information
Årsagen til udviklingen er bl.a., at der er kommet flere brugere af rapporteringen. Traditionelt set er regnskabsstandarden udviklet til aktionærer og investorers informations-

behov, men i takt med, at informationer er blevet mere tilgængelige, er brugerne blevet flere, og det stiller nye krav til informationen i rapporteringen. Samtidig har den finansielle krise, ressourceknaphed og en stigende forventning til aktionærmedbestemmelse og social ansvarlighed ændret ved de krav, som samfundet stiller til virksomhederne. Tidligere skulle de oplyse, om de tjente penge – i dag skal de oplyse hvordan, hvilken type ressourcer de benytter i processen, og i hvilket omfang samfundets forventninger bliver tilgodeset.

ET HISTORISK FINANSIELT REGNSKAB ER IKKE NOK

Omverdenen forventer i stigende grad, at virksomhederne er mere åbne om deres rolle i samfundet. Historiske regnskabsinformationer er ikke nok til at belyse, hvordan virksomhederne udfylder rollen og gør sig investeringsværdige i et forretningsmiljø, der er præget

af digitaliseringens radikale forandringer. Udviklingen kræver mere end blot informationer om de finansielle forhold, som er krævet af IFRS og øvrig lovgivning. Den kræver informationer, som er fremadrettede, som integrerer finansielle og ikke-finansielle forhold, og

som præsenteres interaktivt, demonstrerer sammenhænge og er lettere tilgængelige.

Nye krav til indhold vil øge krav om tillid
Virksomhedernes interessenter får ikke kun deres oplysninger fra virksomhedernes rapportering,

men også fra andre kommunikationskanaler. Flere virksomheder oplever ikke en stigende interesse fra flere målgrupper for virksomhedernes rapportering, men brugerne af rapporteringen bliver mere sofistikerede i deres krav til såvel finansiell som ikke-finansiell information.

– Samtidig er samfundets tillid til virksomheder lavere end nogensinde. Man vil vide, hvilke værdier de har, og om ledelsen er i stand til at forvalte disse værdier i samfundets interesse. Alle de overnævnte faktorer har medvirket til en større efterspørgsel på information. Og derfor er der sket en eksponentiel vækst i mængden af information i rapporteringen, siger Jens Røder.

Sæt udviklingen fri

Den voldsomme udvikling i kravene til information betyder, at standarderne ikke kan følge med.

– Man kan se, at virksomhederne er tvunget til at træde udenfor standarderne for at tilfredsstille brugerne af rapporteringen. Standardudstedere og lovgivere kan ikke følge med, og sådan har det været længe. Derfor må vi spørge os selv, om vi bør løsne op for standarderne. Jeg mener, at man kan argumentere for, at udviklingen i, hvordan man rapporterer, skal være mere fri. Virksomheder, der leverer viden og serviceydelser, og innovative virksomheder oplever, at en stor del af deres vækstskabende værdier ikke fremgår af regnskabet. Det er jo, fordi standardudstedere ikke kan finde en måde at måle præcist på. I stedet har vi årsrapporter på over 200 sider. Flere væsentlige oplysninger findes oftere på virksomhedernes hjemmesider og ikke i den formelle rapportering, siger Jens Røder.

– Integreret rapportering er et udtryk for den erkendelse, at traditionel rapportering er ved at miste grebet, og at man er nødt til at arbejde med det, folk vil tale om. Det er måske ikke den endelige løsning, men det er et skridt i den rigtige retning. Vi er traditionelt gået efter sammenlignelighed, men vi bør gå efter innovation, når vi skal finde formen for fremtidens rapportering, siger Jens Røder.

Innovation skaber forandring – også i virksomhedernes rapportering. Derfor skal sammenlignelighed og fælles normer nok komme hen ad vejen ifølge Jens Røder. Men hvis man bare følger de standarder, der findes i dag, vil rapporteringen i stigende grad ikke opfylde de krav, som samfundet stiller.

– Vi skal ikke kassere de eksisterende standarder. De har tjent os godt og vil fortsat give værdifulde og troværdige informationer, men de må ikke bremse udviklingen. Vi er nødt til at tænke ud af boksen. Samfundet bevæger sig hurtigt, og det skal rapporteringen indrette sig efter, siger Jens Røder. •

Man kan se, at virksomhederne er tvunget til at træde udenfor standarderne for at tilfredsstille brugerne af rapporteringen.

Jens Røder,
generalsekretær, Nordisk Revisor Forbund

Jens Røder er statsautoriseret revisor med mere end 40 års erfaring fra revisionsbranchen og er generalsekretær for Nordisk Revisor Forbund. Han har tidligere bestridt hverv som bl.a. formand for Fédération des Experts Comptables Européens (FEE), trustee i International Financial Reporting Standards (IFRS), bestyrelsesmedlem i European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) samt formand for FSR – danske revisorer.

For os at se vil mere sofistikeret krav også øge forventningen til robustheden af virksomhedernes samlede rapportering. Med andre ord – kravene til den tillid, der tillægges informationer af finansiell og ikke-finansiell karakter, vil nærme sig hinanden.

Det stiller nye krav til både virksomhedernes og revisors tilgang til informationerne.

Grobund for troværdig kommunikation

Der er brug for, at virksomhederne øger synergien mellem deres rapportering og den øvrige

kommunikation. Det kræver, at virksomhederne ser rapportering som andet og mere end ren overholdelse af regler. Relevant rapportering skal være trykprøvet information og referenceramme for virksomhedernes kommunikation med omverdenen

– både når det gælder finansiell og ikke-finansiell performance, virksomhedens strategi og fremtidsudsigter. Dog er der brug for øget robusthed. Mange initiativer inden for det ikke-finansielle område arbejder for at højne kvalitet og sammenlignelighed.

En samordning af initiativer og øget pålidelighed inden for det ikke-finansielle område, mener vi, er afgørende for virksomhedernes brug af og interessenteres tillid til rapporteringen – både isoleret set og i samspil med oplysninger af ren finansiell karakter. •

MERE END RAPPORTERING

Virksomheder skal ifølge Novo Nordisk bruge rapportering til mere end at fremlægge finansielle resultater. Den skal give konteksten for langsigtede beslutninger og understøtte virksomhedens kommunikation.

Det er artikler om emner, der på forskellig vis former fremtiden for Novo Nordisk, som man ikke kan læse ud af tallene i årsrapporten.

Mike Rulis,
kommunikationsdirektør, Novo Nordisk

Mike Rulis er kommunikationsdirektør for Novo Nordisk. Han har det redaktionelle ansvar for ledelsesberetningen, der udarbejdes i samråd med en tværorganisatorisk redaktionsgruppe på vegne af koncernledelsen og bestyrelsen, samt design og layout.

I Novo Nordisk er årsrapporten central både for virksomhedens rapportering og øvrige kommunikation. Kommunikativt benyttes årsrapporten til at underbygge virksomhedens fortælling om sig selv. I årsrapporten for 2015 kan man læse artikler om bl.a. udfordringerne ved at markedsføre produkter til behandling af fedme – en sygdom, som mange læger ikke anerkender – perspektiverne i behandling med GLP-1-peptid, og om Cities Changing Diabetes, et offentligt-partnerskab, der søger at stoppe den voksende diabetesforekomst i byerne på globalt plan.

– Det er artikler om emner, der på forskellig vis former fremtiden for Novo Nordisk, som man ikke kan læse ud af tallene i årsrapporten, men som, vi vurderer, er væsentlige for målgruppen at kende til, siger Mike Rulis, der er kommunikationsdirektør hos Novo Nordisk.

Kontekst til tallene

Målgruppen er den oplyste private investor, som oftest er en midaldrende person uden særligt kendskab til medicinalindustrien eller specialviden om Novo Nordisk, men med en grundlæggende interesse for erhvervslivet.

– Ved at skrive til den profil rammer vi et niveau, som også er passende for andre typiske læsere af årsrapporten, eksempelvis jobansøgere og medarbejdere, siger Mike Rulis.

Udvælgelsen af informationen, der ligger ud over det sædvanlige indhold i årsrapporter, er baseret på virksomhedens vurdering af, hvor væsentlig den er for målgruppen, og om den understøtter Novo Nordisks kommunikation.

– Artiklerne er fremadskuende. GLP-1-markedet bliver vigtigt for os i de kommende år, og vi arbejder på at fremme sundheden og mind-

Hverken den klassiske finansielle rapportering eller sustainability-rapportering giver brugerne alt det, de skal bruge for at vurdere virksomhedens resultater.

Susanne Stormer,
Vice President for Corporate Sustainability, Novo Nordisk

Susanne Stormer er Vice President for Corporate Sustainability hos Novo Nordisk, hvor hun er ansvarlig for integreret rapportering. Dermed står hun bag udvikling og produktion af årsrapporten samt det sociale og miljømæssige regnskab. Derudover er hun medlem af IIRC Council, hvor hun bl.a. har haft indflydelse på udformningen af <IR> rammeværket og definitionen af væsentlighed.

RAPPORTERING OG MÅLGRUPPER I NOVO NORDISK

I Novo Nordisk sondres der meget klart mellem kommunikation og rapportering. Al information, der vurderes til at være potentielt aktiekurspåvirkende, er rapportering, mens alt andet er kommunikation. Rapportering udgør dermed årsrapporten samt supplerende beretninger og årlig rapportering til FN's Global Compact, Corporate Governance og den amerikanske regnskabsrapportering (Form 20-F) samt fondsbørsmeddelelser og kvartalsmeddelelser, som bl.a. også har afsnit om bæredygtighed. Årsrapporten udarbejdes ud fra det internationale rammeværk for integreret rapportering.

– En af udfordringerne med integreret rapportering ligger i at få et mere fremadskuende indhold og stadig have uafhængig assurance. Man kan forestille sig en løsning, hvor historiske data bliver valideret som i dag, men med større brug af systemrevision, mens den fremadskuende del bliver valideret på anden vis. Det fordrer, at revisor i mødet med ledelsen anvender sin professionelle dømmekraft og sin viden om virksomhedens forretningsmodel og præstationer til at udfordre udsigterne, konstaterer Susanne Stormer. ●

ske risikoen for diabetes i storbyen. Vi mener, at det er væsentligt for vores læsere at vide. Det giver dem kontekst til at forstå langsigtede beslutninger og gør samtidig årsrapporten til et led i vores branding, siger Mike Rulis.

Et godt omdømme

For Novo Nordisk har det længe været formålet med rapporteringen at give et samlet billede af virksomheden. Det er årsagen til, at virksomheden arbejder med integreret rapportering.

– Rapportering er den vigtigste kommunikation med aktionærerne, og derfor gælder det for os om at sikre, at den giver et retvisende og fyldestgørende billede af, hvordan det går med vores forretning. Vi har været hurtige til at tage nye agendaer ind i vores rapportering, og gennem årene har vi udviklet både indhold og form med fokus på at præsentere relevante og pålidelige informationer, som er dokumenteret i tal og fakta. I dag rummer årsrapporten et finansielt, et socialt og et miljømæssigt regnskab, og alle tal er underkastet samme stringens og interne kontrol, siger Susanne Stormer, der er Vice President for Corporate Sustainability hos Novo Nordisk.

Udviklingen af årsrapporteringen fortsætter. Novo Nordisk vil løbende vurdere væ-

sentligheden af de informationer, de giver til investorerne.

– For eksempel er vi begyndt at give en indikation af vores omdømme i årsrapporten. Alt andet lige øger et godt omdømme virksomhedens chancer for at nå sine mål, og derfor vurderer vi, at det er et relevant parameter at være transparent og rapportere om, siger Mike Rulis.

Det fremadrettede er udfordringen

Inspirationen til udviklingen af rapporteringen vil fortsat komme fra det internationale rammeværk for integreret rapportering.

– Vi arbejdede med integreret rapportering, før der blev taget initiativ til at udvikle internationale retningslinjer på området, og derfor blev vi inviteret til at være med til at sætte rammerne for integreret rapportering. For hverken den klassiske finansielle rapportering eller sustainability-rapportering giver brugerne alt det, de skal bruge for at vurdere virksomhedens resultater. Derfor måtte der en ny form til, som kombinerede det bedste fra begge verdener. I dag er rammeværket ikke perfekt, men det er den vej, vi skal gå, for det handler om at gøre rede for værdiskabelse over tid målt på mere end årets finansielle resultater, siger Susanne Stormer.

A / AFSENDERNE HVORFOR SKAL DER RAPPORTERES OG TIL HVEM?

Segmenteret rapportering til forskellige målgrupper

Jesper Cramon, Senior Vice President, Group Accounting, A.P. Møller - Mærsk

Hvordan forventer du, at formålet med rapporteringen udvikler sig?

– I dag er vores årsrapport den lovpligtige rapportering fra ledelsen til aktionærer og myndigheder. Det princip kan jeg lide. Det sikrer, at ledelsen rapporterer til aktionærer og investorer om virksomhedens udvikling over tid, og dermed får investorer information til at værdiansætte aktierne. Overordnet går vi i retning af at målrette information og sprog til vores interessegrupper. Vores årsrapport er omfangsrig og indeholder detaljeret information, som mange brugere ikke har behov for. Dermed mister læserne nemt overblikket. For at modvirke dette har vi dels løftet en del lovpligtig information ud af årsrapporten og ind på vores hjemmeside, dels har vi udviklet andre og mere fokuserede produkter til vores målgrupper. Vi har eksempelvis kapitalmarkedsdage, der henvender sig til de større investorer, vi udarbejder et letlæseligt årsmagasin til interessenter uden behov for meget detaljeret finansiell information, og vi har også en specifik sustainabilityrapport. Vi segmenterer og målretter vores rapportering fremfor at lave én stor rapport, og det fortsætter vi med i fremtiden.

Hvordan vil målgruppen forandre sig?

– Vi har løbende identificeret nye målgrupper og udviklet nye rapporteringer baseret på deres efterspørgsel. Den udvikling vil fortsætte i fremtiden. Vores årsmagasin dækker mange brugeres behov for mere tilgængelig information – bl.a. myndigheder, journalister, private aktionærer og NGO'er. Deres behov kan udvikle sig forskelligt med tiden, og vi vil følge samfundsudviklingen tæt og løbende tilpasse vores rapportering, så den er tidssvarende. Vi har forskellige brugere med forskellige behov, og dem investerer vi gerne i. •

Rapportering til sofistikerede brugere

Tina Aggerholm, Vice President, Group Accounting, Carlsberg

Hvordan forventer du, at formålet med rapporteringen udvikler sig?

– På langt sigt vil rapporteringen tilpasse sig brugerne ved at blive mere målrettet og få forskellig dybde. I dag har årsrapporten mange forskellige formål. Den skal rapportere til investorer og långivere, men også dække mange andres behov. Det er begrænsende, da det er vanskeligt at skrive til mange forskellige målgrupper og stadig sikre, at alt er relevant og udtømmende. Der er brug for finansiell data til investorerne, men vi skal også forklare, hvordan vi agerer og f.eks. arbejder med miljø. Formålene drukner i hinanden, og man kan ikke dække de enkelte områder tilstrækkeligt. I stedet skal rapporteringen splittes op, gøres tidsrelevant og målrettet. Årsrapporten bør fokusere på det finansielle med et resume til den ikke-professionelle læser, og den skal skabe sammenhænge mellem strategien, de fastlagte mål samt udviklingen på områder, f.eks. miljø, der påvirker indtjeningen. Derudover skal årsrapporten i langt højere grad beskrive virksomhedens finansielle og økonomiske muligheder og risici i bred forstand. Alt andet indhold, f.eks. beskrivelse af CSR og Corporate Governance, skal ud i separate rapporter, der tilpasses deres primære brugere, ligeledes med et resume tilpasset andre brugere, og med klare sammenhænge til de øvrige rapporter.

Hvordan vil målgruppen forandre sig?

– Vores informationssamfund betyder, at der kommer flere sofistikerede brugere, og den udvikling afspejler rapporteringen ikke endnu. De sofistikerede brugere er f.eks. NGO'er, der interesserer sig for specifikke områder – f.eks. vand. Det vil vi gerne kunne adressere gennem flere separate, målrettede rapporter. •

Samme målgruppe, mere målrettet

Henrik Jensen, Vice President, Head of Group Reporting & Accounting/Global Finance, Vestas

Hvordan forventer du, at formålet med rapporteringen udvikler sig?

– I dag er det primære formål at give påkrævet og brugbar information til markedet af analytikere og investorer så hurtigt som muligt. Jeg forventer, at det også vil være tilfældet i fremtiden. I dag tager det os tre til fire uger at udarbejde vores årsrapport, men inden for et år eller to betyder teknologi og en forbedret intern proces, at vi forventeligt kan gøre det en lille uges tid hurtigere. Det er min opfattelse, at årsrapporten primært skal fokusere på rapporteringen af den performance, der sædvanligvis følger et årligt forløb – herunder rapporteringen af den finansielle performance. Den skal derfor være mere målrettet, end den er i dag. Efter min mening er årsrapporten efterhånden blevet gidsel for en lang række regulerative rapporteringskrav om bl.a. CSR, Corporate Governance og det underrepræsenterede køn, som, jeg mener, med fordel kunne placeres i deres egne rapporter og med offentliggørelse på tidspunkter, der bedre følger nyhedsværdien af rapporteringen på disse områder.

Hvordan vil målgruppen forandre sig?

– Det er ikke min opfattelse, at brugergruppen bliver mere forskelligartet. Den vil stadig primært bestå af analytikere og investorer, som til stadighed bliver mere sofistikerede. De har en større og bredere interesse i os end tidligere – de går mere til biddet i deres dialog med os, og deres krav til indsigt stiger. Det hænger formentlig sammen med, at der er lettere tilgang til information, og at der kommer stadig flere kommunikationsmedier, hvor der kan faciliteres drøftelser mellem interessenterne. F.eks. stiller de flere og mere sofistikerede spørgsmål til vores leverancer og indtjening. •

B / BRUGERNE HVAD BLIVER RAPPORTERINGEN BRUGT TIL, OG HVAD SKAL DEN INDEHOLDE?

Specifikke fremtidsudsigter, tak!

Jens Houe Thomsen, Senior Analyst, Corporate Bond Research, Jyske Markets, Jyske Bank

Hvordan har rapporteringens nytteværdi udviklet sig?

– Der er mere information tilgængelig end tidligere, og som investor søger og anvender man også information fra mange andre kilder end rapporteringen, men det betyder ikke, at nytteværdien af den er blevet mindre. For rapporteringen er i høj grad et tjek af, om virksomheden lever op til forventningerne, og der er stadig behov for et dokument, der fastslår, hvordan det er gået.

Hvordan forventer du, at jeres formål med at benytte rapporteringen udvikler sig?

– Som investorer bruger vi hele tiden rapporteringen, for den er en afgørende vigtig kilde, når vi skal finde ud af, hvordan det går i en virksomhed. Det er en art karakterbog, som giver os mulighed for at sammenligne virksomhederne og gør, at vi kan træffe beslutninger på et oplyst grundlag. Det vil også være vores formål med at anvende rapporteringen i fremtiden.

Hvad bør rapportering indeholde i fremtiden?

– Det vigtigste er, at den stadig er en karakterbog, der viser, hvordan virksomheden klarer sig. Den skal stadig indeholde klassisk regnskabsmæssig information som resultatopgørelse, balance, cashflow og noter. Derudover skal den også indeholde virksomhedens forventninger til fremtiden, og de må gerne være så målbare som muligt. Det giver os tal til at holde forventningerne op imod, og de danner et godt udgangspunkt for en dialog om, hvordan virksomheden vil nå de mål. Jeg tror også, at vi vil se, at virksomheder rapporterer egne eller branchespecifikke nøgletal – f.eks. sædebelægning, sædekilometer, og hvor hurtigt man kan vende fly i lufthavnen for et luftfartsselskab. Dem kan vi bruge til at præcisere vores forventninger. •

Mere ikke-finansiell information i fremtiden

Charlotte Buhl, Head of Corporate Customers, Nordea

Hvordan har rapporteringens nytteværdi udviklet sig?

– Hele delen om risici er langt mere udførlig, bl.a. som følge af finanskrisen, og det giver en højere nytteværdi for os som kreditgiver. Generelt er regnskabs nytteværdi stor for os, for den er udgangspunktet for kundedialogen. Du vil ikke møde en kundeansvarlig, der ikke har læst regnskabet og lært virksomheden endnu bedre at kende gennem det, før mødet med kunden.

Hvordan forventer du, at jeres formål med at benytte rapporteringen udvikler sig?

– Som kreditgiver udgør rapporteringen en delmængde af den information, som ligger til grund for vores kreditanalyse – det vil fortsat være kernen. Konkret benytter vi tallene til at foretage en regnskabsanalyse, og vi forholder os til, hvordan virksomheden håndterer risici. Ofte danner rapporteringen udgangspunkt for et regnskabsmøde med virksomheden, hvor vi kommer dybere ned i virksomheden. Vi bruger også rapporteringen til at indsamle information og analysere brancher, så vi kan tale med vores kunder om, hvordan branchen udvikler sig i forhold til deres virksomhed.

Hvad bør rapportering indeholde i fremtiden?

– Vi vil se mere information om miljø, sociale forhold og Corporate Governance. Både aktionærer og kreditgivere har en stigende interesse for det. Som kreditgiver er det relevant, fordi det har en indflydelse over tid, hvis en virksomhed ikke lever op til det omgivende samfunds normer. Ved at se på de faktorer, kan vi holde øje med, om samfundet løber fra virksomheden. Investorernes øgede fokus på området betyder også, at en virksomhed, der ikke følger med tiden, kan få langt sværere ved at tiltrække investeringer. Det er relevant information for os. •

En rapport, der dækker alles informationsbehov, er ikke mulig

Martin Thygesen, kontorchef, regulering og økonomi, Finansrådet

Hvordan har rapporteringens nytteværdi udviklet sig?

– Der er kommet mange andre informationskanaler, men den finansielle rapportering er stadig fundamentet for långivere og investorer. Som långiver har man større tiltro til den reviderede rapportering. Den er aldrig det eneste, der indgår i kreditvurderingen, og der vil altid være behov for anden information. Men rapporteringen vil fortsat være fundamentet.

Hvordan forventer du, at formålet med at benytte rapporteringen udvikler sig?

– Behovet for bankerne vil stadig være at få valideret finansiell information til brug i kreditvurderingen. Det kommer muligvis til at ske på en anden måde i fremtiden, i takt med at den teknologiske udvikling giver nye muligheder. Der er kommet flere brugere og dermed flere formål med rapporteringen. I den forbindelse er det vigtigt, at man ikke søger at imødekomme alles informationsbehov med den samme rapport. Indholdet skal i stedet separeres, så interesser med forskellige informationsbehov kan finde information forskellige steder.

Hvad bør rapportering indeholde i fremtiden?

– Man bør have for øje, hvem de primære brugere er, og definere indholdet af en rapport på den baggrund, for ellers kan den blive for bred og irrelevant. Som banker vil vores fokus stadig være på den finansielle del. De senere års udvikling i retning af at fjerne krav om finansielle oplysninger for mindre virksomheder er meget uheldig. Årsrapporten for store virksomheder har stor værdi for bankerne, og det skal den blive ved med. De ikke-finansielle forhold, der er på vej ind i rapporteringen, er også relevante. Men de hører til i separate rapporter – ikke i den finansielle rapportering. •

I / INTRODUKTION HVAD OG I HVILKEN FORM SKAL DER RAPPORTERES?

Med ny teknologi kan rapporteringen præsenteres på nye måder, der skaber overblik og sammenhæng. Men skal rapporteringen være samlet eller segmenteret? Og hvad

skal den indeholde for at give brugerne optimal værdi? I denne sektion beretter **Stig Enevoldsen** om CORE & MORE-modellen, og **Paul Druckman** forklarer, hvordan in-

tegreret rapportering har fået momentum og påvirker rapporteringen over hele verden. Desuden kan du læse, hvad **PensionDanmark** og **Carnegie Investment Bank** øn-

sker sig af fremtidens rapportering. Til slut kommer **tre afsendere og tre brugere** med deres bud på, hvordan rapporteringens indhold og form skal se ud i fremtiden.

CORE & MORE:

Digital, principbaseret og eksperimenterende

En internetbaseret rapportering til alle brugere. Det er tanken bag CORE & MORE – et realistisk bud fra FEE på formen for fremtidens rapportering. Hjørnesteenene er teknologi og målrettet indhold, og de skal give bedre overblik og større brugervenlighed, forklarer Stig Enevoldsen.

Fremtidens rapportering skal være på nettet – og ikke som i dag i en trykt version og som PDF til download. I stedet skal den være en hjemmeside designet til opgaven. Først og fremmest skal der være en kort og præcis kernerapport til alle. Herfra kan du for hvert område klikke videre og få yderligere information om det, der interesserer netop dig – uanset om du er medarbejder, kunde eller investor. Det er i korte træk CORE & MORE, FEE's debatoplæg til, hvordan fremtidens rapportering kan se ud.

– Teknologien vil forandre måden, vi rapporterer på, samtidig med at flere får adgang til infor-

mationen. CORE & MORE samler alle relevante oplysninger om virksomheden ét sted – både i et struktureret sammendrag og med mulighed for at blive meget klogere på alle de enkelte områder – modsat i dag, hvor virksomheder har forskellige rapporter, men ikke giver noget samlet overblik, siger Stig Enevoldsen, der har været med til at udarbejde oplægget for Fédération des Experts Comptables Européens (FEE).

Opdateret og kvalitetssikret

CORE & MORE er udelukkende en model for formen – den dikterer ikke indholdet. Den opgave tilfalder i høj grad virksomheden.

– Med CORE & MORE bliver det vigtigt at vurdere, hvad der er relevant at fortælle om. Vi må have en komité med lovgivere, revisorer og virksomheder, der kan inspirere EU-kommissionen til at lave de overordnede regler på området. Regler, hvor der er stor selvbestemmelse i forhold til at beslutte, hvad der er relevant og væsentligt indhold i rapporteringen. I sidste ende er det op til virksomhederne at vurdere, hvad der er relevant for deres brugere og inkludere det. Man må prøve sig frem og rette ind efter brugernes feedback, siger Stig Enevoldsen.

LOVGIVERE BØR TILLADE EKSPERIMENTER

Den teknologiske udvikling giver mange nye muligheder, som kan forbedre, målrette og levendegøre rapporteringen, så forskellige interessenter kan få den for dem relevante og væsentlige information. Lovgivere og standardudstedere bør

tillade muligheden for at eksperimentere uden at stille krav om dobbeltreportering. Det vil give mulighed for at arbejde med forventningerne til fremtidens rapportering og drive udviklingen fremad. Det kan f.eks. være via en fælles europæisk platform,

som vi som forening gerne støtter op om.

Skab klare principper

Forslaget fra den europæiske revisororganisation FEE om en CORE & MORE-model understreger udviklingen inden for rapportering og ikke mindst behovet for en

platform at udvikle sig fra. For os at se er CORE & MORE-modellen et godt bud på formen for store virksomheders rapportering, men modellen mangler klare principper for indhold, vurdering af væsentlighed, sammenlignelighed, pålidelighed og opdateringer mv. Ud-

Her er teknologien vigtig. Med rapportering på nettet er det enkelt at se, hvad der bliver læst, og hvad der bliver ignoreret, ligesom det er muligt at eksperimentere med, hvordan indholdet præsenteres. IT-virksomheden SAP forsøger sig f.eks. med rapportering på nettet, hvor informationen præsenteres spændende og levende, og der er både overblik og mulighed for at dykke ned i detaljerne og downloade de informationer, man interesserer sig for. Når rapporteringen er på en hjemmeside, er det også muligt at opdatere den løbende.

– I dag får man en årsrapport, hvor der står, hvem der sidder i bestyrelsen. Og efter generalforsamlingen er den ofte ændret, men det bliver ikke opdateret før næste årsrapport. Det kan man ændre omgående på nettet. Det gælder også finansielle tal. De kan i dag af virksomheden trækkes fra dag til dag, og visse informationer kan måske med fordel opdateres med passende mellemrum, mens andre skal have længere tidsintervaller, siger Stig Enevoldsen.

Al data i rapporteringen skal være pålidelig, og der skal naturligvis leveres kvalitetssikret information.

– Alle informationer skal principielt have assurance. Også det, der hele tiden bliver opdateret. Hvordan det skal gøres, er op til revisorerne at finde ud af, siger Stig Enevoldsen.

En opfordring til eksperimenter

Det stiller store krav, hvis CORE & MORE skal blive til virkelighed. Bl.a. til virksomhederne, der skal til at tænke rapportering anderledes og involvere it-afdelingerne. Men det stiller også krav til lovgiverne, der skal tillade eksperimenter.

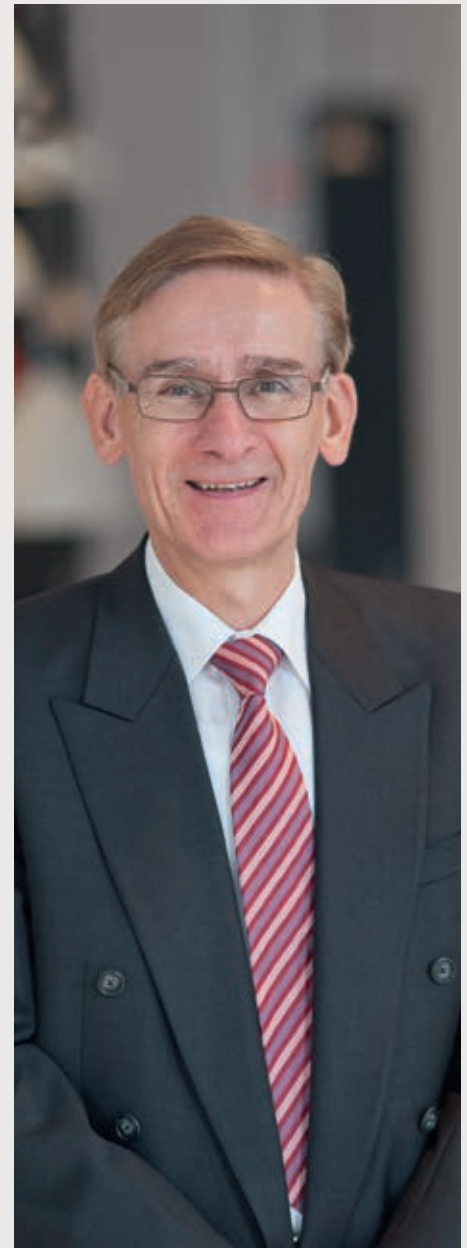
– Rammerne for, hvad rapporteringen skal indeholde, bør være principbaserede, for på den måde slipper vi for den store mængde detaljer, der er krav om i dag, men som kun få læser. Jeg ser CORE & MORE som en kortere rapportering, der rummer finansielle og ikke-finansielle informationer. Konceptet er tilpasset den nye tid. Det er nok ikke løsningen, men et oplæg til diskussion. Truslen er, at hvis rapporteringen ikke følger med tiden, bliver den overhalet af andre former for informationer, som vil være mindre pålidelige, og som giver virksomhederne ringere kontrol med de informationer, brugerne træffer beslutninger ud fra, understreger Stig Enevoldsen. •

Rammerne for, hvad rapporteringen skal indeholde, bør være principbaserede, for på den måde slipper vi for den store mængde detaljer, der er krav om i dag, men som kun få læser.

Stig Enevoldsen,
viceformand, Fédération des Experts Comptables
Européens Corporate Reporting Policy Group

Stig Enevoldsen er viceformand i Fédération des Experts Comptables Européens (FEE) Corporate Reporting Policy Group og var formand for arbejdsgruppen, der styrede arbejdet med oplægget om CORE & MORE udsendt af FEE i Cogito-serien 'The Future of Corporate reporting – creating the dynamics for change'. Han er også medlem af Regnskabsteknisk Udvalg i FSR – danske revisorer samt EFRAG Board (European Financial Reporting Advisory Group).

viklingen af disse bør ske i tæt samspil mellem virksomheder, revisorer og brugere af virksomhedernes rapportering, samtidig med at der eksperimenteres med modellen i praksis. Principper for indhold skal dække både det finansielle og det ikke-

finansielle område og skal ikke behandles så adskilt, som vi ser det i dag.

Virksomheder skal vurdere væsentlighed

At dømme ud fra de virksomheder, vi har talt med, er der tilhængere af både integreret og segmenteret rapporte-

ring, og begge dele kan rummes af en formmodel som CORE & MORE. For nogle vil indholdet i CORE være at sidestille med integreret rapportering. Det er sådan, at IIRC ser på modellen, og i og med at IIRC ikke forholder sig specifikt til form, kan de to ses som noget,

der supplerer hinanden. Det essentielle er nu ikke modellen i sig selv, men at virksomhederne skal have frihed til at vælge og beslutte, hvordan og hvad der er relevant og væsentligt at rapportere om. Det skal de gøre inden for et fælles sæt af principper, som giver en

referenceramme at arbejde ud fra – både som rapporterende enhed, som revisor i valideringen af oplysningerne og som bruger. En vurdering, der naturligvis er afstemt i forhold til dialog med virksomhedens interessenter og brugere af rapporteringen. •

FREMTIDENS RAPPORTERING ER INTEGRERET

Integreret rapportering bliver mere udbredt, i takt med at rapportering udvikler sig fra traditionel finansiell rapportering til rapportering, der imødekommer investorernes behov for beretningen om virksomhedens værdiskabelse bredt set. Det mener Paul Druckman, der er CEO for IIRC.

Rapportering handler om andet og mere end balancen og cashflowet. Den handler om et langsigtet fokus på værdiskabelse i mere bred forstand. Og den opfattelse bliver stadig mere udbredt, beretter Paul Druckman, der er CEO for International Integrated Reporting Council (IIRC), som står bag det internationale rammeværk for integreret rapportering.

– Vi ser et stort momentum i retning af, at rapportering går fra traditionel information om det finansielle resultat til også at fokusere på sammenhæng mellem informationer, virksomhedens samlede værdiskabelse og dens fremtidsudsigter, siger han.

Udviklingen drives af store virksomheder
I forbindelse med den udvikling begynder flere virksomheder over hele verden at anvende principperne for integreret rapportering.

– Mange virksomheder forstår behovet for at give indblik i forventninger til fremtidige udviklinger, der ikke kun er baseret på fortiden. I stedet forklarer man strategien, og hvordan virksomheden forbereder sig på fremtiden, så investorer bedre kan vurdere, om de er værd at investere i eller ej, siger Paul Druckman.

Ifølge Paul Druckman er der to årsager til, at den integrerede tilgang breder sig. Den ene

er et ønske om finansiell stabilitet i kølvandet på finanskrisen og det klassiske, kortsigtede finansielle fokus. Den anden er et ønske om at tage højde for globale udfordringer, f.eks. klima og fattigdom, hvilket der er et stort ønske om at begrænse gennem bæredygtig udvikling.

– Hvis man skal rapportere om den kontekst, som virksomheden opererer i og påvirker, skal man tænke mere integreret, holistisk og langsigtet i forhold til virksomhedens brug af dens forskellige typer af ressourcer. Meget af den udvikling, vi ser på området, kommer fra store virksomheder og ikke fra regeringer, hvor cyklussen med valgperioder forhindrer dem i at have et langsigtet perspektiv, siger Paul Druckman.

Barriererne skal væk

Til trods for det kan lovgivere og standardudstedere spille en rolle i udviklingen ved at fjerne de barrierer, der forhindrer virksomheder i at udvikle deres rapportering – eksempelvis gennem de krav, de stiller til virksomhedernes rapportering og brugen af standardiserede metoder til opgørelse af informationer, mener han. Dog skal man bare ikke tro, at f.eks. alle sociale og miljømæssige ressourcer kan eller skal kvantificeres og omsættes til finansielle nøgletal. Man skal lade virksomhederne være individuelle, siger Paul Druckman.

Forandringen mod den mere strategiske og langsigtede rapportering med fokus på en bredere ramme for værdiskabelse tager tid. Og rapporteringen vil gå fra at være års- eller kvartalsrapporter til at blive hele processen for, hvordan en virksomhed forklarer sig i forhold til sin omverden. Rapportering og kommunikation vil derfor være mere tænkt sammen, end vi ser i dag. Det er endnu ikke normen at rapportere efter rammeværket for integreret rapportering, men det kan det blive.

– Det kræver, at de mange organisationer, der er positive overfor rammeværket, kommer ud af busken og siger, at det er fremtidens rapportering, konstaterer Paul Druckman.

Kan fortolkes ind i fremtiden

Selvom udviklingen tager tid, betyder det ikke, at rammeværket går hen og bliver forældet.

– Der er naturligvis ting, der løbende kan forandres i rammeværket. F.eks. kan det være relevant at overveje den digitale infrastruktur som en af virksomhedens kapitaler med væsentlig indflydelse på virksomhedens værdiskabelse i fremtiden. Men grundlæggende er rammeværket principbaseret og kan fortolkes ind i fremtiden, understreger Paul Druckman. •

Mange virksomheder forstår behovet for at give indblik i forventninger til fremtidige udviklinger, der ikke kun er baseret på fortiden.

Paul Druckman,
CEO, International Integrated Reporting Council

Paul Druckman er CEO for International Integrated Reporting Council (IIRC), en stilling han har haft siden 2011 og træder tilbage fra i 2016. Han er engelsk statsautoriseret revisor og har tidligere blandt meget andet været direktør i UK Financial Reporting Council og formand for The Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW).

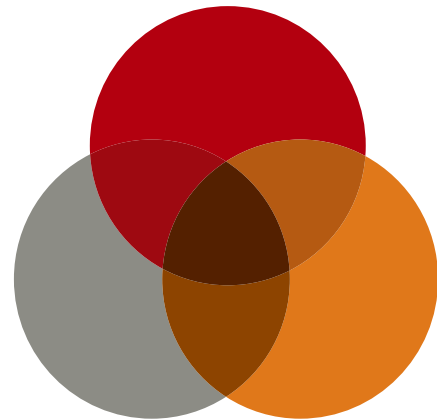

INTEGRERET RAPPORTERING

En integreret rapport er koncis kommunikation om, hvordan en organisations strategi, governance, performance og udsigter i forhold til den omverden, den er en del af, skaber værdi på kort, mellemlang og lang sigt. Den er særligt målrettet forvaltere af finansiel kapital, og rapporten forventes af indeholde både finansiel og anden information i forhold til at beskrive virksomhedens værdiskabelse. Rapporten skal dermed give indsigt i de ressourcer og relationer, som organisationen benytter og påvirker – kollektivt benævnt: kapitaler.

KILDE: The International <IR> Framework, IIRC, 2013.

FAKTA

HVAD ER VÆSENTLIGHED?

Rapportering skal være relevant og væsentlig, men hvordan vurderer man væsentlighed? Den kan tage forskellig form, alt efter hvem du spørger, og det kan være en udfordring at navigere i de forskellige definitioner af væsentlighedskriterier i f.eks. begrebsrammer og standarder.

Corporate Reporting Dialogue greb i 2016 den udfordring og udgav en række fælles principper for vurdering af væsentlighed ud fra en fælles forståelse af begrebet, som bl.a. inkluderer, at væsentlige oplysninger er enhver oplysning, som har afgørende betydning for den pågældende evaluering og analyse. Der er opstillet en række forhold, som rapporterende organisationer bør tage højde for i arbejdet med væsentlighed, og som tjener til at samordne tilgangen.

Corporate Reporting Dialogue er et initiativ, der er sat i verden for at skabe større sammenhæng, konsistens og sammenlignelighed mellem begrebsrammer, standarder og dertilhørende krav inden for virksomheders rapportering. Der er otte medlemmer af initiativet som bl.a. inkluderer Financial Accounting Standards Board (FASB), Global Reporting Initiative (GRI), International Accounting Standards Board (IASB) og International Integrated Reporting Council (IIRC) – alle udstedere af standarder og retningslinjer for virksomheders rapportering til investorer, kreditorer og andre interessenter.

I 2015 udgav Corporate Reporting Dialogue desuden en kortlægning inden for standarder for virksomheders rapportering med det formål for øje at skabe overblik og kunne navigere mellem de respektive medlemmers standarder mv. •

KILDE: Statement of Common Principles of Materiality of the Corporate Reporting Dialogue, 2016.

TROVÆRDIG RAPPORTERING ER AFGØRENDE FOR INVESTORERNE

På trods af en voksende mængde andre informationer er virksomhedernes rapportering stadig central for analytikere og investorer. Den skal være pålidelig, offentliggøres hurtigere og være digital i fremtiden. Det fastslår Torben Möger Pedersen fra PensionDanmark og Niels Granholm-Leth fra Carnegie Investment Bank.

Internettet og den voksende mængde information, der er tilgængelig omgående og for alle, har konsekvenser for rapporteringen. Både i forhold til hvordan der skal rapporteres og i forhold til, hvilken rolle rapporteringen har for aktieanalytikere og investorer.

– Jeg har været aktieanalytiker i mere end 20 år, og i den tid har årsrapporten og kvartalsregnskaberne fået stadig mindre betydning. Det skyldes, at der i dag er et hav af informationer fra andre kilder, der tilgår os konstant, og som markederne er blevet mere følsomme overfor, siger Niels Granholm-Leth, der er Head of Research hos Carnegie Investment Bank.

– På trods af den udvikling er årsrapporten fra virksomheder stadig det væsentligste dokument, når det kommer til at vurdere aktier. Den bevisligger pengestrømmen og aktieværdien og har dermed stor indflydelse på vores værdiansættelse. Så længe aktiens kurs afspejler nutidsværdien af alle fremti-

dige pengestrømme, er rapporteringen vigtig, siger Niels Granholm-Leth.

Nytteværdi afhænger af troværdighed

For PensionDanmark er pengestrømmen også central. Den er et af de tidligste advarselstegn, hvis en virksomhed er udfordret. Men forud for de enkelte tal kommer et overordnet krav til rapporteringen.

– Rapporteringens nytteværdi er afhængig af dens troværdighed, og det er revisorens vigtigste rolle at sikre den. Når det svigter, har det ofte store konsekvenser. Mange af de sager, hvor investorer kommer i klemme, har ofte et element af svigt fra revisors side i form af mangelfuld revision. Derfor vil en høj standard for revision altid være afgørende for os, siger Torben Möger Pedersen, der er administrerende direktør i PensionDanmark.

I forhold til indholdet vil specielt værdiansættelserne blive vigtigere og mere udfordrende. I takt med digitaliseringen vil flere virksomheder få stadig større værdi i form

Årsrapporten kunne gøres mindre og fokusere mere på resultatopgørelsen, balancen, pengestrømsopgørelsen og noterne.

Niels Granholm-Leth
Head of Research, Carnegie Investment Bank

Niels Granholm-Leth er Head of Research i Carnegie Investment Bank. Desuden er han formand for Finansforeningens Regnskabsudvalg.

Teknologien indeholder et stort potentiale for at tilføre rapporteringen værdi.

Torben Möger Pedersen,
administrerende direktør, PensionDanmark

Torben Möger Pedersen er administrerende direktør i PensionDanmark, der forvalter mere end 180 mia. kr. Derudover er han bl.a. bestyrelsesmedlem i Forsikring & Pension, Dansk Selskab for Virksomhedsledelse og Arbejdernes Landsbank.

af data om kunderne, som kan være vanskelig at værdisætte.

– Værdiansættelse af immaterielle aktiver får større betydning, og det vil medføre større krav til dem, der frembringer regnskabsdata og ikke mindst revisorerne, der skal sikre kvaliteten og troværdigheden. Det samme gælder vurderingen af risici, der er en vigtig faktor for os. Den skal være så præcis som muligt, og vi ser gerne, at den omfatter mere end det finansielle område og inkluderer eksempelvis et klimaspekter også, siger Torben Möger Pedersen.

Teknologi kan tilføre rapporteringen værdi
Derudover er tidsaspektet vigtigt. Jo kortere time-to-market for informationen, desto mere opdateret viden kan investorerne agere på.

– Teknologien indeholder et stort potentiale for at tilføre rapporteringen værdi. Dels vil Big Data gøre det muligt at producere nye typer af brugbar information, som er kundesegmenteret. Eksempelvis lønsomhedsanalyser af markeder, produktion og kundegrupper. Dels kan teknologien gøre rapporteringsprocessen hurtigere. Den måde, grunddata bliver produceret på, betyder, at en begavet udnyttelse af IT vil sætte turbo på processen, så årsregnskaber og kvartalsrapportering kan komme tidligere end i dag, siger Torben Möger Pedersen. Mere aktuel information er også et ak-

tiv for Carnegie Investment Bank og Niels Granholm-Leth, så længe den er korrekt og troværdig.

– Men information i realtid eller fra meget korte perioder kan også skabe misforståelser. For nogle selskaber er kvartalsregnskaber næsten mere vildledende end vejledende. Det gælder især for virksomheder med store sæsonudsving eller ordreproducerende virksomheder. Egentlig kunne årsrapporten gøres mindre og fokusere mere på resultat-opgørelsen, balancen, pengestrømsopgørelsen og noterne. Ledelsesberetningen kunne samtidig skæres ned, så den giver appetitvækkere på strategi og risici, som man kan læse mere om på hjemmesiden, hvor det kan opdateres, når der sker forandringer. På den måde kunne vi få rapporteringen hurtigere efter periodens afslutning. Derefter kunne der være en offentlig webcast på virksomhedens hjemmeside, hvor ledelsen præsenterede rapporteringen og deres syn på fremtiden samt en chat, hvor man kan stille spørgsmål til ledelsen undervejs, siger Niels Granholm-Leth.

Ifølge ham vil det fremadskuende element i fremtiden i mindre grad handle om forventninger til virksomhedens resultater. I stedet vil det fremadskuende være virksomhedens syn på markedstendenser, der understøtter eller begrænser dens udvikling. Så kan investorer vurdere, om de er enige eller uenige i

den fortolkning. Og virksomhedens syn skal altså præsenteres online.

– Vi oplever i dag, at det fremadskuende indhold bliver skåret ned i årsrapporterne og i stedet fortalt på kapitalmarkedsdage, hvor ikke alle investorer er til stede. Hvis det blev et krav med webcast fra kapitalmarkedsdage, kunne alle få samme information, og den type fremadskuende indhold er typisk for omfangsrigt til en årsrapport, mener Niels Granholm-Leth.

Brugbar for digitale brugere

Internettet og virksomhedens hjemmeside vil også spille en større rolle i fremtiden ifølge Torben Möger Pedersen. Men frem for en reduceret rapportering ser han hellere, at den bliver samlet.

– Jeg forventer, at det ikke-finansielle indhold om bl.a. CSR, klima og miljø vil betyde lige så meget som det finansielle. Vores interessenter forventer, at de virksomheder, vi investerer i, opfører sig ordentligt, og det vil afspejle sig ved, at den type rapportering bliver mere efterspurgt. Vi ønsker en samlet rapport med både finansiell og ikke-finansiell information, der er segmenteret i noteapparatet, så man kan folde informationen ud og dykke ned i den. Det kræver nogle digitale værktøjer, men også på det punkt forventer jeg at se en kreativ produktudvikling, så rapporteringen i højere grad er brugbar for digitale brugere, siger Torben Möger Pedersen. •

A / AFSENDERNE HVAD SKAL DER RAPPORTERES OG I HVILKEN FORM?

Øget samspil mellem hjemmeside og målrettet rapportering

Jesper Cramon, Senior Vice President, Group Accounting, A.P. Møller - Mærsk

Hvilke forventninger har du til rapporteringens indhold?

– Den vil blive mere målrettet de enkelte modtagergruppers behov. Et eksempel på det er vores årsrapport, hvor vi har taget en del af indholdet ud og lagt på hjemmesiden i stedet – det drejer sig om dele af den lovpligtige information, som efter vores opfattelse ikke er essentiel for at forstå vores udvikling. Det gør årsrapporten mere læsevenlig og relevant for brugerne, og den type information egner sig bedre til hjemmesiden. Jeg forventer, at den udvikling vil fortsætte, og at vi vil løfte yderligere information fra årsrapporten over med tiden.

Hvilke forventninger har du til rapporteringens timing?

– Vi er tilfredse med den nuværende løsning med kvartalsrapportering, fondsbørsmeddelelser og løbende dialog via Investor Relations. Det stemmer godt overens med brugergruppernes behov, og de kvartalsvise intervaller passer godt til os. Jeg har svært ved at se det hensigtsmæssige i at øge hyppigheden af rapporteringen.

Hvilke forventninger har du til rapporteringens form?

– Vi kommer ikke til at samle vores forskellige rapporter i én rapport i fremtiden. Med vores målrettede rapporter til de forskellige brugergrupper vil der være information, som overlapper, og vi kunne spare ressourcer på at lave én samlet rapport. Men det vil gå ud over de forskellige regnskabsbrugeres overblik, og det er ikke det værd. Om det bliver papir eller ej, afgør brugernes behov, men under alle omstændigheder har det stadig en værdi, at det klart fremgår, hvad bestyrelse og direktion rapporterer direkte til omverdenen, og hvilken information der har været genstand for ekstern revision. •

Strategisk og langsigtet fokus suppleret med segmentering

Tina Aggerholm, Vice President, Group Accounting, Carlsberg

Hvilke forventninger har du til rapporteringens form?

– Jeg forestiller mig, at årsrapporten bliver splittet i tre eller fire målrettede rapporter. En finansiel, en Corporate Governance og en eller to CSR. Hver især med et klart fokus, som samtidig inddrager relevante forhold fra og sammenhænge til de øvrige områder. CSR-rapporterne skal være løsere reguleret, så de kan tilpasses det, der er relevant for den enkelte virksomhed – dog med faste standarder for måling af f.eks. vandforbrug og CO₂. På den måde får vi det bedste af to verdener. Derudover skal beskrivelse af virksomhedens ledelse, strategi, langsigtede mål mv. ligge på hjemmesiden i keredokumenter og opdateres, når der sker ændringer. De enkelte rapporter skal have klare sammenhænge hertil, og på den måde undgås det, at årsrapporten indeholder statisk eller forældet information, f.eks. om Corporate Governance eller bestyrelsessammensætning, der ofte ændres af samme generalforsamling, som godkender årsrapporten. Dokumenterne bør verificeres årligt.

Hvilke forventninger har du til rapporteringens timing?

– Alt skal ikke nødvendigvis opdateres på samme tid eller med samme intervaller. CSR-rapporterne vil indeholde mere langsigtede mål og skal måske kun opdateres i detaljer hvert tredje år, men med årlige statusrapporter.

Hvilke forventninger har du til den teknologiske udvikling?

– Den vil gøre os i stand til at lave bedre og hurtigere rapportering. Med alle vores brugere online kan vi tilrettelægge rapportering baseret på elektronisk tilgang og bevæge os væk fra den nuværende tankegang, der bygger på et fysisk dokument – en mere moderne rapportering. •

Finansielt fokus og kontekst til tallene

Henrik Jensen, Vice President, Head of Group Reporting & Accounting/Global Finance, Vestas

Hvilke forventninger har du til rapporteringens indhold?

– Jeg tror, at kravet om at få en forklaring på tallene bliver større, og at vi bliver bedre til at håndtere det. Jeg håber, at vi vil bevæge os i en retning, hvor indholdet bliver mere finansielt og mindre alt det andet. Som tidligere sagt er årsrapporten efterhånden blevet gidsel for en lang række regulative rapporteringskrav om blandt andet CSR, Corporate Governance og det underrepræsenterede køn, som, jeg mener, med fordel kunne placeres i deres egne rapporter. Det er min vurdering, at andre oplysninger med fordel kunne ligge på en hjemmeside og have deres egne regelsæt, som foreskriver, at man kun opdaterer dem, når der sker noget nyt på området. Mange taler om, at rapporteringen skal være mere lettilgængelig, men jeg tror ikke, den bliver det. For til trods for at lovgiverne gerne vil gøre rapporteringen simplere, ser det ikke ud til, at lovgivningen udvikler sig i den retning.

Hvilke forventninger har du til rapporteringens timing?

– Vi har det godt med kvartalsrapporteringen. Muligheden for at gøre KPI'er i tilnærmelsesvis realtid findes, men vi vil næppe gøre det, fordi det kan lede vores interessenter til at træffe forhastede beslutninger. Tallene kræver en forklaring fra ledelsen, før man forstår dem. Desuden ville det være en byrde, og vi fornemmer ikke et behov for mere eller hyppigere rapportering.

Hvilke forventninger har du til den teknologiske udvikling?

– Teknologien gør det muligt at rapportere hurtigere og med højere kvalitet. Den betyder også, at flere har adgang til informationen, og det giver mulighed for en anden og mere elegant visning end PDF. •

B / BRUGERNE HVAD SKAL RAPPORTERINGEN INDEHOLDE OG I HVILKEN FORM?

Mere ikke-finansiell information og digitalisering

Victor Kjær, vicedirektør, Erhvervsstyrelsen

Hvad vil fremtidens rapportering indeholde?

– Udviklingen mod mere ikke-finansiell information fortsætter, men samtidig vil den i højere grad blive præsenteret som tal, så man kan måle performance og benchmarke virksomhederne. Samtidig forventer jeg et voldsomt spring i anvendeligheden af regnskabsdata i fremtiden. Det er en vanskelig balancegang, for det kræver standardisering af rapporteringen, som i dag er individuel og baseret på, at den skal give det mest retvisende billede af virksomheden. Det er en diskussion, vi kommer til at tage fremover.

Hvilken form vil rapporteringen få?

– Jeg tror, at de muligheder, som internettet giver for at præsentere information, vil betyde, at vi vil se en samlet elektronisk rapport, der giver overblik, men at man også kan klikke sig videre og finde langt mere detaljeret information. På den måde er al information til stede, men hver målgruppe læser det, der er relevant for den. Det vil forbedre brugeroplevelsen, men det stiller også store krav til både lovgivere og virksomheder. Desuden betyder det, at man risikerer, at brugerne misser relevant information – derfor bliver det korte overblik centralt og vigtigt.

Hvad betyder den teknologiske udvikling?

– For os giver digitaliseringen bedre mulighed for at kvalitetssikre rapporteringen via automatiske regnskabskontroller. Dem udførte vi 10 mio. af sidste år, og det ledte til 8.000 rettelser. Næste skridt er vejledningsfunktioner på de områder, hvor vi kan se, at der typisk er fejl. Teknologien giver også mulighed for realtidsrapportering af nogle tal, og her bliver udfordringen at balancere de kortsigtede tal med de langsigtede ambitioner i virksomheden, så tre dårlige måneder ikke betyder alt. Det kunne påvirke lovkra-vene til præsentationen af rapporteringen. •

Mere værdiskabelse og værdikæde

Birgitte Mogensen, professionelt bestyrelses-medlem og formand, FSR's CSR-udvalg

Hvad vil fremtidens rapportering indeholde?

– Ligesom i dag vil rapporteringen give information om forvaltning af ressourcer, men med en mere holistisk tilgang, så den omfatter bl.a. vand, energi og menneskelige ressourcer. Og så vil den fremadskuende del blive udvidet med mere vægt på forudsætningerne for virksomhedens fremtidige, langsigtede værdiskabelse. Rapporteringen vil i højere grad handle om, hvordan virksomheden skaber værdi, fremfor hvordan den blot skaber penge. Målgruppen vil stadig primært være den økonomiske intere-sent, og det vil stadig være tal, der tæller. Meget af det ikke-finansielle, der i dag er storytelling, skal derfor blive til tal. Og de ikke-finansielle tal vil få lige så meget plads som de finansielle.

Hvordan skal rapporteringen afgrænses?

– Jeg forventer, at det bliver med udgangspunkt i værdikæden fremfor den juridiske afgrænsning. For hvert trin i værdikæden skal det være meget klart, hvilken form for indflydelse virksomheden har, og hvordan den skaber værdi inden for det område. Første trin er virksomheden selv, hvor den selv bestemmer, næste trin er leverandører og aftagere, hvor man har indflydelse, og sidste trin kunne være, hvor råstofferne bruges i produktionen bliver produceret, hvor man vil opmuntre til en retning eller udvikling.

Hvad vil ikke forandre sig i fremtidens rapportering?

– Selvom tallene i rapporteringen i højere grad vil bestå af ikke-finansielle tal, skal virksomheden stå på mål for dem i samme grad som tidligere. Tallene skal være pålidelige, og derfor skal der være de samme procedurer i virksomhederne for at bearbejde dem som for finansielle tal. Det tager tid at opbygge sådan et system, men det er nødvendigt. •

Mere fremadskuende og struktureret

Niels Mengel, formand, Dansk Aktionærforening

Hvad vil fremtidens rapportering indeholde?

– For os at se skal rapporteringen give et samlet overblik. Det er ikke god service til aktionæ-rerne, når en virksomhed lægger forskellige in-formationer forskellige steder. F.eks. bankernes risikorapport, som der typisk står meget lidt om i årsrapporterne, mens den samlede rapport lig-ger på hjemmesiden og ikke er særlig tilgænge-lig. Det væsentlige skal være samlet ét sted. Som aktionær er man også interesseret i at lære virk-somhedens kultur at kende – mange vil således ikke investere i miljøsvineri eller børnearbejde. Vi håber desuden, at rapporteringen bliver mere fremadskuende. Det er svært for virksom-hederne, men det er vigtigt for investorerne.

Hvilken form vil rapporteringen få?

– Der sker meget på nettet i disse år. Allerede i dag ser vi mere information på hjemmesiderne, men den har ikke den samme struktur, koor-dinering eller flow som den klassiske rappor-tering. På hjemmesiden kan virksomhederne fortælle om hvad som helst – hvilket nemt leder til informationsoverload, og at aktionærene mister overblikket. Det afgørende er, at man får stringent og relevant information, der giver overblik, viser udviklingsperspektiverne og ri-sici. Hvis en hjemmeside kan give det, er det en god ting. Men det kræver fælles retningslinjer.

Hvilken frekvens skal rapporteringen have?

– Selvom det bliver muligt med meget hyppig information, er den periodiske rapportering nødvendig for at se trends og sammenhænge. Naturligvis skal kursfølsom information sta-dig tilgås markedet så hurtigt som muligt, men daglige tal er ikke relevante. For aktionærer, der investerer på lang og mellemlang sigt, vil kort-sigtet information snarere overinformere og forvirre end gavne. •

I / INTRODUKTION HVORNÅR OG HVORDAN SKAL DER RAPPORTERES?

Teknologi er en af de stærkeste forandringsagenter, og udviklingen har aldrig foregået hurtigere eller givet flere muligheder end netop nu. Konsekvensen er, at

mange elementer af rapporteringen kan blive betydeligt forandret. Ikke mindst timingen og mængden af automatiserede processer. **Mikkel Larsen**, der

arbejder i den finansielle sektor i Singapore, forklarer i sektionen her, hvordan teknologier som blockchain og Watson efter alt at dømme vil medføre markante

forandringer i de kommende år. Og **tre brugere af rapporteringen** kommer med deres forventninger til timing og teknologiens betydning for fremtidens rapportering.

IT-teknologier vil forandre alt

Blockchain-teknologi, avancerede søgemaskiner og robotics giver nye muligheder for at håndtere data.

Det betyder en anden form for revision og nye muligheder for rapporteringen, forudser Mikkel Larsen, der er Managing Director i Sydøstasiens største bank, DBS.

I fremtiden kan en stor del af alle transaktioner af penge og varer være registreret med afsender, modtager og vare i ét og samme system. Data fra det system vil danne basis for en automatiseret og direkte regnskabsaflæggelse, hvor fokus i stedet bliver på regnskabsmæssige vurderinger. Skatteopgørelser samt offentlige statistikker kan være præcise og i realtid. Det virker måske som et urealistisk fremtidsscenario, men det er ikke umuligt, hvis man spørger Mikkel Larsen, der er Managing Director i DBS.

– Teknologien kendes som blockchain, og den findes allerede. Der er mange teknologiske og

politiske problemstillinger, der skal løses, men jeg tror, det er uundgåeligt, at den bliver udbredt i et vist omfang, når de tekniske omstændigheder tillader det. For der er fordele for både myndigheder og markedet, så længe teknologien implementeres fornuftigt. Løsningen findes allerede nu og vil blive langt mere udbredt inden for fem til ti år, siger Mikkel Larsen.

AI data er valid

Blockchain-teknologien vil finde udbredelse som en betalingsløsning i det pengeløse samfund – men formentlig i en anden form end bitcoin, som også er blockchain-teknologi.

Med teknologien bliver alle transaktioner holdt i samme system, for modtager og afsender er begge i systemet, og transaktionen dokumenteres begge steder og på samme måde. Det betyder, at al data som udgangspunkt er valid – og lige til at beregne en virksomheds omsætning eller skat med.

– Blockchain-teknologien vil også finde anvendelse på flere områder end blot penge – f.eks. til registrering af både finansielle og ikke-finansielle aktiver. Rapporteringsdelen er ikke svær at hægte på, siger Mikkel Larsen og tilføjer, at det også påvirker revisionen.

TEKNOLOGI GIVER ØGET TRANSPARENS OG FORBEDRET RAPPORTERING

Teknologi vil i fremtiden ændre den måde, vi rapporterer på – og det vi rapporterer om. De teknologiske udviklinger vil øge virksomhedernes transparens og forbedre rapporteringen ved at gøre den mere tilgængelig, dynamisk, interaktiv og sammenhængende.

Vær forberedt på det uforudsete

For virksomhedens interessenter betyder mere fri information, at de let kan sammenstykke et billede af virksomheden ud fra forskellige kilder. Kilder, som ikke nødvendigvis er virksomhedens egne. Virksomhederne

skal derfor i endnu højere grad end i dag være på forkant med deres fortælling om performance, strategi og fremtidsudsigter – og dermed, hvad der relevant og væsentlig information, som interessenterne skal tage for pålydende. Det betyder også, at virksom-

hederne skal være ekstra opmærksomme på, hvor og hvordan deres oplysninger præsenteres, hvilken datataksonomi der benyttes, og hvilken grad af tillid oplysningerne tillægges. Data i sig selv siger ikke meget uden kontekst og uden for sammenhæng,

– Systemet kan automatisk lave en fil med transaktioner til alle bogføringssystemer, men der skal være en central revision af blockchain-systemet, ligesom revisorer skal sikre, at de bogføringssystemer, der modtager data, anvender dem korrekt.

Rådgivning fra en søgemaskine

Der er også teknologier, der bliver bedre og mere intelligente. Eksempelvis søgemaskiner som IBM's Watson, der behandler ustruktureret data, og som DBS eksperimenterer med.

– Har man et regnskabs- eller skatteteknisk spørgsmål, kan søgemaskiner foretage en søgning i relevant litteratur, vejledninger fra revisionsvirksomheder og endda i tilstødende områder – for eksempel juridiske vurderinger. På baggrund af informationen kan søgemaskinen vurdere, hvad der er best practice på området. Det er i vid udstrækning den rolle, rådgivning spiller i dag, siger Mikkel Larsen.

Der er mange ressourcer at spare for virksomhederne, og det vil øge kravet til kvaliteten af rådgivning fra bl.a. revisorer betydeligt. En anden trend er behandling af data, som i højere grad kan gøres med robotics – ikke robotter på må hjul, men algoritmer.

– Robotics kan downloade datasæt fra forskellige systemer, analysere dem i f.eks. Excel, highlighte forskelle, sætte resultaterne ind i en e-mail og sende det automatisk. I dag sker det i enkelte systemer, men robotics kan samle data fra forskellige systemer, der ikke taler sammen. Robotics bliver allerede brugt i et lille omfang, men de bliver bedre, siger Mikkel Larsen.

Ifølge ham vil indholdet i rapporteringen forandre sig som følge af teknologien.

– Rapportering bliver mere integreret, og ved hjælp af egne Big Data vil virksomhederne i højere grad rapportere om, hvilken belastning – også f.eks. menneskelige og miljømæssige – deres produkter og services medfører. Samtidig kan den øgede mængde data bruges til at vise værdier, som ikke fremgår for nuværende – eksempelvis digitale og immaterielle værdier, som i dag ikke vises i balancen. For de største amerikanske virksomheder gælder det for 80 procent af deres værdier, viser en undersøgelse foretaget af Ocean Tomo. Derfor tror jeg, at virksomheder vil begynde at eksperimentere med, hvordan deres data kan vise, at de investeringer, der ikke fremgår af balancen, har en indvirkning på resultatet, siger Mikkel Larsen. •

Jeg tror, at virksomheder vil begynde at eksperimentere med, hvordan deres data kan vise, at de investeringer, der ikke fremgår af balancen, har en indvirkning på resultatet.

Mikkel Larsen,
Managing Director, DBS

Mikkel Larsen er Managing Director i Sydøstasiens største bank, DBS, som har hovedsæde i Singapore. Han er medlem af bankens udvalg om teknologi og digitale produkter og har bl.a. bidraget til et whitepaper fra banken om blockchain-teknologi. Derudover er Mikkel Larsen mentor på Startupbootcamp FinTech (Financial Technology).

og virksomhederne må være beredte på at skulle forklare sig i nye og uforudsete sammenhænge. Pålidelig rapportering skal her være den primære referenceramme, der kommer i spil på nye måder og øger sin relevans og betydning hos virksomhe-

dernes ledelse og deres interesser.

Dynamisk rapportering og systemrevision

Der er ikke samstemmende forventninger til, hvorvidt det bliver aktuelt med reeltidsrapportering. Vi er dog ikke tvivl om, at time-

to-market for nogle af virksomhedens informationer vil være under pres. Deraf følger nye krav til valideringen af oplysningerne og revisorernes rolle. Vi har en forventning om mere systembaseret revision, hvor vi flytter fokus fra rigtigheden af det en-

kelte tal til systemet, der genererer tallene, og tillægger det tillid og troværdighed. Om det er finansielle eller ikke-finansielle data er underordnet – tilliden til informationen er det relevante. Desuden vil timingen af opdateringer variere efter oplysnin-

gernes karakter. Finansielle nøgletal, strategisk sigte, nye investeringer, måltal for diversitet mv. vil tilpasse sig en mere dynamisk og tidssvarende rapportering, der lever op til omverdens forventninger om øget transparens og troværdig information. •

B / BRUGERNE HVORNÅR OG HVORDAN SKAL DER RAPPORTERES?

Ingen realtid og fortsat på papir

Jens Houe Thomsen, Senior Analyst, Corporate Bond Research, Jyske Markets, Jyske Bank

Hvilke forventninger har du til rapporteringens timing?

– Der er en diskussion om, hvorvidt rapporteringen skal være realtid, og det er jo muligt. Virksomhederne bruger det allerede i dag til at styre deres værdikæde, men spørgsmålet er, om det skal rapporteres. Det skal det, hvis det er information, som andre kan få gavn af, men overordnet tror jeg, at realtid er en stor arbejdsbyrde for virksomheden, der hele tiden skal være klædt på til at diskutere spørgsmål om alt. Og det er en relativt lille gevinst for modtageren, hvor detaljegraden kan betyde, at de mister overblikket. Så er det mere hensigtsmæssigt at have løbende præsentationer af tallene, hvor virksomhederne er forberedt på at forklare dem. Egentlig synes jeg, at kvartalsmeddelelser er en fornuftig løbende opdatering, men hvis virksomheder frygter, at markedet selv danner forkerte forventninger baseret på anden information, kan de lave markedsopdateringer på industri-specifikke faktorer, som påvirker resultatet – f.eks. priser på materialer. Om det er relevant afhænger meget af industrien, men jeg tror, at vi overordnet vil se flere af den type opdateringer.

Hvilke forventninger har du til rapporteringens form?

– Jeg mener stadig, at vi vil have en samlet finansiel rapport, der også indeholder oplysninger om emner, der er oppe i tiden – som vil ser det med CSR. Jeg tror også, at det er for tidligt at pensionere papirformatet. Jeg kan ikke forestille mig, at virksomhederne vil slippe en læser løs på en hjemmeside og være ligeglade med, hvilken rækkefølge informationen bliver læst i. Med papiret kan du guide din læser, hvilket vil være at foretrække. •

Separat rapportering og fleksibel data

Charlotte Buhl, Head of Corporate Customers, Nordea

Hvilke forventninger har du til rapporteringens timing?

– Den finansielle rapportering er allerede hurtigt nok for os som kreditgivere. De største virksomheder leverer regnskaber kort tid efter regnskabsafslutningen. De nøgletal, som er relevante for os – f.eks. rentebærende gæld i forhold til EBITDA – forudsætter en næsten komplet balance, før man kan beregne dem, og vi tror ikke, man kan gøre det hurtigere uden at nedsætte validiteten og troværdigheden, og de er vigtigere for os end en højere hastighed. Real-tidsrapportering vil ikke være et væsentligt parameter for os, da vi som kreditgivere allerede har en løbende dialog med vores kunder og indsigt i deres forhold. Det er ikke givet, at rapporteringen om miljø, sociale forhold og Corporate Governance skal følge den finansielle rapportering. Den ikke-finansielle del vil typisk være mere relateret til konkrete initiativer hos virksomheden end en egentlig statusrapport, og rapporteringen kan være mere dynamisk.

Hvilke forventninger har du til rapporteringens form?

– Jeg kan forestille mig, at den øgede mængde af information om miljø, sociale forhold og Corporate Governance bliver præsenteret i et tillæg fremfor i en samlet rapportering. Så selvom de ikke-finansielle informationer vil fylde mere, vil det ikke blive på bekostning af de finansielle informationer. Rapporteringen vil også være mere elektronisk, og det er en fordel for os, for den er betydeligt nemmere at arbejde med og søge i. Med tiden kan man også håbe, at Erhvervsstyrelsen begynder at levere data i et format, som kan downloades direkte til vores regnskabsanalyseværktøj. Det vil i givet fald effektivisere vores proces og time-to-market for vores analyser. •

Fra fysisk rapport til digital rapportering

Martin Thygesen, kontorchef, regulering og økonomi, Finansrådet

Hvilke forventninger har du til rapporteringens timing?

– Bankerne vil gerne have relevante oplysninger tidligt, og på det punkt er udviklingen spændende. Det er stadig meget vigtigt, at data bliver valideret. En stor del af værdien ved årsrapporten i dag er, at den er trykprøvet af en revisor og er en status på tidligere udmeldinger. Det må ikke gå tabt, når vi udvikler en løsning til fremtiden. Men jeg ser konstruktivt på det og tror, at vi vil se hurtigere rapportering i fremtiden. Teknologien kan hjælpe til, at bankerne får den fornødne information hurtigere og derfor kan foretage kreditvurderinger af højere kvalitet og med hurtigere afklaring til virksomhederne.

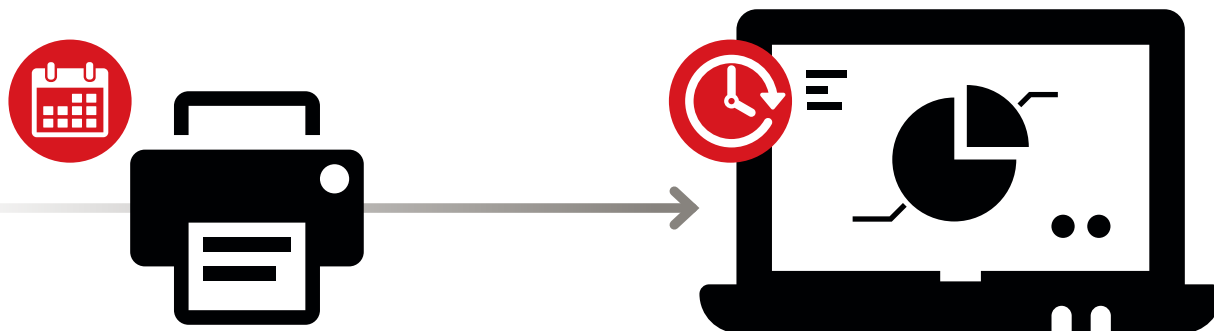
Hvilke forventninger har du til rapporteringens form?

– Jeg kan godt forestille mig, at vi vil se en højere grad af selvbetjening i fremtiden, hvor virksomhedens bankforbindelse via en elektronisk adgang selv kan hente de oplysninger, man har brug for. Også her er det meget vigtigt, at det er klart, hvilke informationer der er reviderede, og der skal tænkes en klarmelding eller aflevering ind i løsningen. Halvfabrikata vil kunne lede til mange misforståelser og forkerte beslutninger.

Hvad vil med sikkerhed forandre sig i fremtiden, og hvad vil ikke?

– Allerede i dag er de store virksomheders årsrapporter til dels elektroniske. Men de er tænkt som en lang og sammenhængende fysisk rapport – også qua reguleringen. Ad åre vil vi måske bevæge os væk fra det. I udviklingen af nye løsninger er det vigtigt, at der er hånd i hank med, at indholdet låses som i dag, og at rapporteringen sker med faste intervaller. Der vil herudover fortsat være brug for validering, selvom rapporteringen bliver digital. Det vil ikke forandre sig. •

FAKTA

RAPPORTERING ANNO 2025

Den amerikanske forfatter Stewart Brand sagde, at informationer ønsker at være frie. Det udsagn bliver mere og mere aktuelt med de teknologiske muligheder for at frigøre data og dele og sammensætte viden på nye platforme. Temaet er også højt på dagsordenen for Global Reporting Initiative (GRI). De har sat fokus på værdien af at frigøre data indenfor virksomheders arbejde med bæredygtighed og CSR, så informationerne lettere kan blive anvendt og bidrage til, at der i fremtiden træffes bedre beslutninger ud fra et mere oplyst grundlag end i dag.

GRI har set ind i krystalkuglen med projektet 'Bæredygtighed og Rapportering 2025' og har zoomet ind på teknologiens rolle for fremtidens rapportering. De fremhæver bl.a., at vi fremover vil opleve, at:

- Rapportering er mere digital, veldefineret og hyppig.
- Realtidsdata rapporteres via dynamiske kommunikationskanaler og delingsplatforme.
- Virksomheder har mindre kontrol over informationen om deres performance, og at oplysninger vil blive indsamlet fra andre kilder end virksomheden selv.
- Virksomheder forpligtes til at informere om deres samlede indvirkning på samfundet og verdens naturressourcer og at gøre det klart, hvordan de bidrager til at håndtere samfundets største udfordringer.
- Virksomheder videregiver oplysninger om deres partnere og deres leverandørers fodaftryk i forsyningskæden.
- Interessenterne fortolker data inden for bæredygtighed på en mere omfattende måde, der giver mulighed for at vurdere virksomhedens værdiskabelse bredere og mere effektivt.

GRI betegner det som en transformation og en ny æra for den måde, hvorpå data og oplysninger inden for bæredygtighed og CSR i fremtiden bliver indsamlet, analyseret og anvendt. •

KILDE: *The Next Era of Corporate Disclosure: Digital, Responsible, Interactive, GRI, 2016.*

VIDSTE DU, AT ...

"Opdatering af it-infrastruktur" og "udnyttelse af Big Data" bliver udpeget som de to vigtigste strategiske prioriteter i en international undersøgelse fra EY med 1.000 CFO'er og ansvarlige for rapportering?

- 1** Manglende integration mellem it-systemer
 - 2** Vanskeligheder med at få adgang til data
 - 3** Dårlig datakvalitet
- ... er top-tre teknologi-udfordringer?

82 %

forventer at øge investeringerne i rapporteringsteknologi i løbet af de kommende to år, og en ud af fem forventer at øge investeringerne med mere end en femtedel?

KILDE: *Are you prepared for corporate reporting's perfect storm? EY, 2015.*

HVAD BRINGER FREMTIDEN?

Rapportering er central, når virksomhederne kommunikerer om deres udvikling. Men formen og indholdet i rapporteringen er udfordret af nye teknologiske muligheder, sofistikerede målgrupper, voksende samfundskrav om en højere grad af transparens og forventninger om mere fremadskuende rapportering. Hvilken konsekvens får de faktorer for fremtidens rapportering? Hvordan kan de nye krav og forventninger imødekommes, mens traditionelle kendetegn som tillid, troværdighed og sammenlignelighed bibeholdes? FSR – danske revisorer giver med dette magasin et bud på, hvordan udviklingen vil se ud, og hvilke faktorer der påvirker den.

Ekspert på en række områder sætter ord på udviklingen fra deres perspektiv. Feks. forklarer Jim Hagemann Snabe, der er bestyrelsesmedlem bl.a. i World Economic Forum, hvordan den fjerde industrielle revolution også vil påvirke rapporteringen. Paul Druckman, CEO for International Integrated Reporting Council (IIRC), beretter om udbredelsen af integreret rapportering og fokus på værdiskabelse i mere bred forstand som erstatning for den klassiske finansielle rapportering. Torben Möger Pedersen, administrerende direktør i PensionDanmark, fortæller om forventninger og forhåbninger til fremtidens rapportering fra en investors synspunkt. Og Novo Nordisk forklarer, hvordan virksomheden allerede i dag bruger rapporteringen til meget mere end at formidle finansiell information.

Faktorerne er mange, og de peger ikke på én og samme løsning. Men de har alle indflydelse på udviklingen, og FSR – danske revisorer ønsker at bidrage til den udvikling ved at sætte barren for retvisende og pålidelig rapportering højt. Virksomhedernes ledelse og interessenter skal fortsat kunne have tillid til informationerne – både når de er finansielle, ikke-finansielle og fremadrettede, og når de præsenteres mere dynamisk, interaktivt og er lettere tilgængelige, end vi er vant til i dag. •